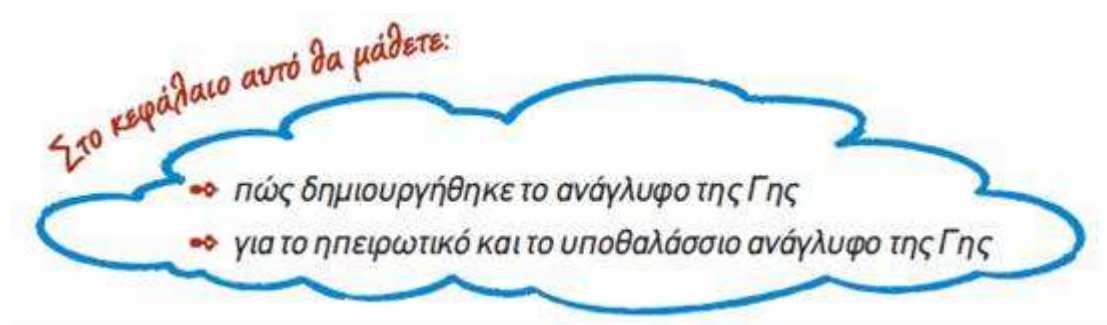

Κεφάλαιο 12^ο (σελ. 46 -48)

Το ανάγλυφο της Γης

Στόχοι:

- Να κατανοούμε τη δημιουργία του ανάγλυφου της Γης
- Να διακρίνουμε τις έννοιες «Οριζόντιος» και «Κατακόρυφος διαμελισμός»
- Να διακρίνουμε τα κύρια χαρακτηριστικά του ηπειρωτικού ανάγλυφου της Γης
- Να περιγράψουμε το υποθαλάσσιο ανάγλυφο της Γης

Η Γη «γεννήθηκε» πριν από περίπου 4,6 δισεκατομμύρια χρόνια. Από τότε η επιφάνειά της διαρκώς μεταβάλλεται. Αιτίες της μεταβολής είναι οι εξής: α) δυνάμεις που προέρχονται από το εσωτερικό της (ενδογενείς δυνάμεις) και εκδηλώνονται ως σεισμοί και ηφαίστεια, β) δυνάμεις που δρουν στην επιφάνειά της (εξωγενείς δυνάμεις) και οφείλονται στον άνεμο, στο νερό, στη διαφορά θερμοκρασίας και στις ανθρώπινες παρεμβάσεις.

Συζητήστε και καταγράψτε ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες κατά τη γνώμη σας αλλοιώνουν το ανάγλυφο της Γης.

Η σημερινή μορφή της Γης, αποτέλεσμα της δράσης αυτών των δυνάμεων, παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία

γεωμορφολογικών στοιχείων, δηλαδή: **οροσειρών**, **πεδιάδων**, **λιμνών**, **ποταμών**, **νησιών**, **χερσονήσων**, **θαλάσσιων λεκανών**, **τάφρων** κτλ. Τα γεωμορφολογικά αυτά στοιχεία διαμορφώνουν το σημερινό **ανάγλυφο της Γης**, που διακρίνεται σε **ηπειρωτικό** και **υποθαλάσσιο**.

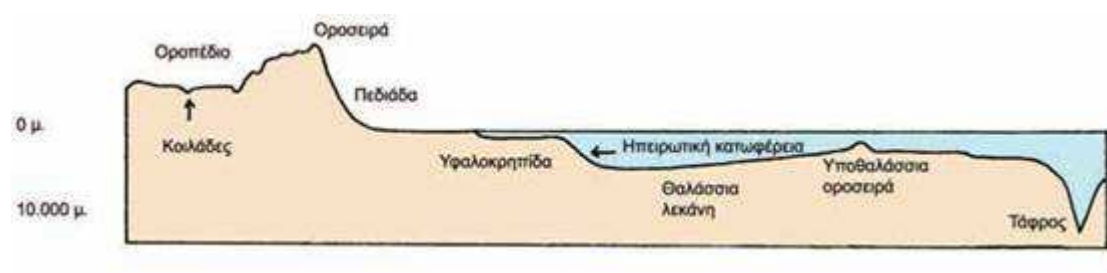

Εικόνα 12.1: Κατακόρυφος διαμελισμός   Εικόνα 12.2: Οριζόντιος διαμελισμός

Ηπειρωτικό ανάγλυφο: Απαρτίζεται από μία μεγάλη ποικιλία γεωμορφολογικών στοιχείων, τα οποία αποτελούν δύο μεγάλες ομάδες, **τον κατακόρυφο** και **τον οριζόντιο διαμελισμό**. **Κατακόρυφο διαμελισμό** ονομάζουμε τη μορφολογία μιας περιοχής, και συγκεκριμένα τις διαφορές που παρατηρούνται στο υψόμετρο, δηλαδή οροσειρές, οροπέδια, πεδιάδες, κοιλάδες κτλ. **Οριζόντιο διαμελισμό** ονομάζουμε τη μορφολογία των ακτών, και συγκεκριμένα τις διαφορές που έχουν ως προς το μήκος και το σχήμα, δηλαδή κόλπους, ακρωτήρια, χερσονήσους, νησιά κτλ.

Στοιχεία κατακόρυφου διαμελισμού			Στοιχεία οριζόντιου διαμελισμού		
οροσειρές	όρη	λόφοι	χερσόνησοι	κόλποι	νησιά
οροπέδια	πεδιάδες	κοιλιάδες			
χαράδρες	φαράγγια	ποταμοί	ακρωτήρια	πορθμοί	ισθμοί

Υποθαλάσσιο ανάγλυφο: Ο άνθρωπος με τη βοήθεια των δορυφόρων χαρτογράφησε τον βυθό όλων των θαλασσών. Το θέαμα είναι μαγευτικό! Το υποθαλάσσιο ανάγλυφο αποτελείται από υποθαλάσσιες οροσειρές, βαθιές τάφρους, απότομα βυθίσματα και τεράστιες λεκάνες. Πρόκειται για μια πολυμορφία ελκυστική για κάθε ερευνητή.

Εικόνα 12.3: Το υποθαλάσσιο ανάγλυφο της Γης

Βρες το βαθύτερο και το υψηλότερο σημείο του πλανήτη μας. Σε ποιο ανάγλυφο βρίσκεται το καθένα; Εντόπισέ τα στον γεωμορφολογικό χάρτη της τάξης σου.

Το υψηλότερο σημείο είναι το Έβερεστ στην οροσειρά των Ιμαλαΐων. Το βαθύτερο σημείο βρίσκεται στην τάφρο των Μαριάνων στον Ειρηνικό Ωκεανό.

Με τη χρήση του γεωμορφολογικού χάρτη βρείτε τα κύρια στοιχεία του κατακόρυφου και του οριζόντιου διαμελισμού της Πελοποννήσου.

Γεωγραφικό γλωσσάριο

Ανάγλυφο της Γης: η μορφή της Γης με τις οροσειρές, τις πεδιάδες, τους ποταμούς, τις ακτές, τα νησιά κτλ.

Γεωμορφολογικά στοιχεία: τα στοιχεία εκείνα που χαρακτηρίζουν τις μορφές του ανάγλυφου της Γης

Ενδογενείς δυνάμεις: οι δυνάμεις που δρουν στο εσωτερικό της Γης

Εξωγενείς δυνάμεις: οι δυνάμεις που δρουν στην επιφάνεια της Γης

Κατακόρυφος διαμελισμός: η μορφολογία μιας περιοχής, και συγκεκριμένα οι διαφορές που παρατηρούνται ως προς το υψόμετρο (οροσειρές, οροπέδια, πεδιάδες, κοιλάδες, λίμνες κτλ.)

Οριζόντιος διαμελισμός: η μορφολογία των ακτών, και συγκεκριμένα οι διαφορές τους ως προς το μήκος και το σχήμα (κόλποι, ακρωτήρια, χερσόνησοι, νησιά κτλ.)